

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE VIOLONCELO
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSEÑANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015)

"A preservación e mellora da saúde de todos convértese no obxectivo principal que ha de guiar a actuación de todas as Administracións públicas, e todas as actividades quedarán supeditadas á protección dese ben superior que é a saúde". Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e atendendo tamén a outras posibles enfermidades que poidan padecer os nosos alumnos/as, tanto a metodoloxía (presencial, semipresencial e telemática) como a avaliación (presencial, semipresencial e telemática) poderá verse afectada en función da situación sanitaria que vivamos polo que o alumno/a deberá atender as modificación aquí introducidas.

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN							
DISCIPLINA VIOLONCELO III-IV							
ESPECIALIDADE:	Interpretación				ITINERARIOS:	VIOLONCELO	
CARÁCTER:	Obrigatoria				TIPO DE CLASE:	INDIVIDUAL	
DEPARTAMENTO:	Corda frotada				XEFE DE DPTO.:	Diego Segade	
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADORA DA DISCIPLINA:	Carolina Landriscini	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII
ECTS/CUAD.			10	10			
DOCENTES:	NOMBRE E APELLIDOS				EMAIL/TEL/WEB	TUTORÍA	
	Carolina Landriscini				carolandris@gmail.com	Venres de 12:00 a 13:00	
	Héctor Eulogio Santos				hectorsantosconde@gmail.com	Luns de 12'00 a 13'00h	

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR: Desenrolo e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzcan á interpretación do repertorio mais representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.	
COÑECEMENTOS PREVIOS: Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos do cuadrimestre anterior.	
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal se da coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente a súa esencia e existencia. Débese intentar tamén relacionar co resto das materias do currículo, particularmente con Repertorio Orquestral e Música de Cámara.	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	E11, E12, E14, E15, E16, E10
Ver a lista e descripción no Decreto 163/2015 do 29 de outubro anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1.- Desenrolar progresivamente a autonomía na resolución de problemas técnicos no estudo individual.	T1-T2-T3-T6-T15-X8-X21-X24
2.- Adquirir progresivamente a facultade de interpretar obras de diferentes estilos sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	T1-T2-X1-X11-X21-E11-E12-E15
3.-Ter a capacidade de actuar en público con seguridade e control da situación.	T13-X6-E11-E14-E10

4.- Interpretar en público un programa acorde co nivel amosando capacidade comunicativa e calidade artística.	T13-X3-X6-X13-X21-E11-E12-E14-E15-E110
5.- Participar nas actividades propostas polo departamento de corda, como mostra da súa implicación pedagóxica e educativa.	T17-E16

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
TEMA 1- Disposición corporal	1.1- Posición do instrumento e do arco: Control muscular e técnicas propioceptivas. 1.2- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces. 1.3- Identificación, diagnóstico de problemas y búsqueda de soluciones.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 2- Man esquerda	2.1- Desenrolo da velocidade dos dedos da mano esquerda. 2.2- Perfeccionamento do traballo das posicións da mano esquerda e os desplazamentos ao longo do batidor. 2.3- Dobres cordas e acordes, traballo da polifonía no instrumento. 2.4- Traballo sobre o <i>vibrato</i> para emplealo como un recurso expresivo axeitado a cada contexto musical.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 3- Man dereita	3.1- Perfeccionamento da sensibilidade auditiva como premisa indispensable para a obtención dunha boa calidade de son. 3.2- Coñecemento e perfeccionamento dos distintos golpes de arco como elementos de expresión musical. 3.3- Profundización no estudo das dinámicas, da precisión na realización das diferentes indicacións que a elas se refiren e do equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes. 3.4- Dobres cordas e acordes, traballo da polifonía no instrumento. 3.5- Perfeccionamento do control do movemento horizontal do brazo derecho (<i>cantabile</i>).	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 4- Parámetros estilísticos e de técnica instrumental	4.1- Interpretación de obras do repertorio do instrumento de dificultade acorde con este nivel académico. 4.2- Selección e dominio progresivo de exercicios e estudos útiles para o desenrolo da capacidade musical e técnica do alumno. 4.3- Desenrolo da comprensión das estruturas musicais nos seus distintos niveis de xerarquía: motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc. para chegar a través diso a unha interpretación consciente e non meramente intuitiva. 4.4- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos. 4.5- Desenrolo da capacidade de autonomía na búsqueda de dixitación e arqueo. 4.6- Desenrolo do hábito da autocrítica.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 5- Traballo individual e da memoria.	5.1- Entrenamento permanente e progresivo da memoria. 5.2- Estratexias para estimular e desenvolver a concentración. 5.3- Mellora do estudo individual para a obtención de resultados eficaces e satisfactorios. 5.4- Traballo sobre a comprensión e memorización da obra a interpretar.	1/5 parte de todas as sesións
TOTAL SESIÓNS:		16

Os contidos de violoncelo serán os mesmos variando unicamente o nivel de esixencia dependendo o cuadrimestre a cursar.

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e atendendo tamén a outras posibles enfermidades que poidan padecer os nosos alumnos/as, a metodoloxía a empregar estará dividida en tres opcións:

- Docencia presencial:** na aula do centro na hora asignada.
- Docencia semipresencial:** este tipo de docencia realizarase cando o alumno/a, se as condicións de saúde o permiten, teña que pasar un período determinado recluso no seu domicilio ben por mor dunha cuarentena ou por unha afección debidamente xustificada. As clases realizaranse mediante a aula virtual ou plataformas como SKYPE, ZOOM, WEBEX ou similares. Os profesores poderán asignar aos alumnos a realización e envío de vídeos ou audios co repertorio que estean a traballar como tarefa. Esta modalidade semipresencial tamén pode ocorrer cos docentes xa que no caso de que teñan que pasar unha cuarentena substituirán as clases presenciais por clases telemáticas aínda que se durante a cuarentena o docente recibe a baixa médica entón as clases serán anuladas.
- Docencia telemática:** no caso de que se produza un confinamento total o alumno/a recibirá a súa docencia totalmente online no seu horario habitual para que non se produza ningún prexuízo de horario con respecto a outras materias. As clases realizaranse mediante a aula virtual ou plataformas online tipo SKYPE, ZOOM, WEBEX ou similares cando a

totalidade dos alumnos do grupo ou a profesora tiveran que gardar carentena. Os profesores poderán asignar ao alumno a realización e envío de vídeos ou audios co repertorio que estean a traballar como tarefa.			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NO PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e en prevision doutras enfermidades que poden interferir nas docencia dos alumnos/as, as clases poderán ser de dous tipos: <ul style="list-style-type: none"> • Presenciais na hora asignada á materia. • Telemáticas na hora asignada a materia 	23	174	198
Exame (poderá ser presencial ou mediante vídeos enviados aos profesores en función das circunstancias).	1	40	40
TOTAL HORAS POR CUADRIMESTRE:			300H = 10 ECTS

Os contidos da programación adecuaráanse ao número de sesións que puidera ter o alumno en cada catrimestre polas particularidades do calendario escolar, exceptuadas aquelas que teñan que ver coa no asistencia sen xustificación do alumno.

6. AVALIACIÓN NO CENTRO DE ESTUDOS			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia	Valorarase a asistencia e participación	T2, X1, EI6	10%
Estudo individual	Consecución dos obxectivos propostos	T1, T3, T6, T15, X8, X21, X24, EI2,	35%
Audición /Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T13, X3, X6, X11, X13, EI1, EI4, EI5, EI10	45%
Audicións de departamento	Asistencia como público ás actividades do departamento	T2, T17, EI6	10%
6.1.2. AVALIACION ORDINARIA (ADELANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>(con mais de tres faltas pérdese a avaliación continua)</i>			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA (para alumnos sen avaliación continua, xa que para alumnos con avaliación continua esta será igual que a convocatoria ordinaria)			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%

6A. AVALIACIÓN SEMIPRESENCIAL E TELEMÁTICA			
<p>Procedementos de avaliación para a modalidade semipresencial e telemática: Se durante o período de avaliación o alumno/a está realizando un período de cuarentena polo Covid, por outra doenza xustificada, ou debido a un confinamento total a súa avaliación realizarase de forma telemática, mediante o envío de vídeos ao profesor. Para evitar que haxa unha manipulación no arquivo, daráselle unha palabra chave antes de comezar a gravación. Desta maneira, asegurámonos que a gravación está feita no momento e non sufriu modificación. Se por algunha razón o alumno/a tense que desprazar para dispoñer dunha boa conexión, permitiráselle un máximo de dúas horas para recibir o arquivo. Esta excepción deberá estar absolutamente xustificada.</p>			
6A.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6A.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia	Valorarase a asistencia e participación	T2, X1, EI6	10%
Estudo individual	Consecución dos obxectivos propostos	T1, T3, T6, T15, X8, X21, X24, EI2,	35%
Audición en streaming ou gravación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T2, T13, T17, X3, X6, X11, X13, EI1, EI4, EI5, EI10, EI6	55%
6A.1.2. AVALIACION ORDINARIA (ADELANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Audición en streaming ou gravación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicales.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>(con mais de tres faltas pérdese a avaliación continua)</i>			
Audición en streaming ou gravación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA (para alumnos sen avaliación continua, xa que para alumnos con avaliación continua esta será igual que a convocatoria ordinaria)			
Audición en streaming ou gravación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%

Observacións:

- Para alumnos con avaliación continua haberá unha avaliación ordinaria e outra extraordinaria na que se aplicarán os mesmos porcentaxes de ponderación. No caso de alumnos sen avaliación continua (avaliación alternativa), a avaliación será igual independentemente da convocatoria elixida.
- Para aqueles alumnos que opten a Matrícula de Honra ver Anexo I coa relación de obras a interpretar para cada un dos cuatrimestres. O procedemento para a concesión de Matrícula de Honra consistirá nunha audición avaliada por un tribunal formado por profesores do Departamento de Corda.

7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS
<p>REFERENCIAS BÁSICAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Libros de exercicios: Feuillard, Sevcik, Starker, Cossmann - Libros de estudos: Popper, Piatti, Servais, Gruetzmacher, Duport - Obras do repertorio específico de violoncelo de diferentes períodos e estilos <p>REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tortelier, P., "Así toco, así ensino" - Mantel, G., "Cello Technique"

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

8. OBSERVACIONES

Debido al carácter progresivo de la materia y teniendo en cuenta las necesidades individualizadas de los alumnos y alumnas (físicas, técnicas y musicales) y su experiencia; el repertorio, ejercicios y estudios a trabajar con los contenidos y competencias descritas, serán individualizados.